

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Barn, unga och familjehälsa	Organisation Region Värmland	Version 1
Dokumentägare Helena Löfwenhamn Barnhälsovårdsöverläkare	Fastställare Marja Rudenhed Verksamhetschef	Giltig fr.o.m. 2026-01-30	Giltig t.o.m. 2028-01-30

Samtycke inom barnhälsovården

Gäller för: Barn, unga och familjehälsa Barnavårdscentraler Värmland

Innehållsförteckning

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation	1
Om en vårdnadshavare är förhindrad att ta del i beslut	2
Om vårdnadshavarna inte är överens	2
Samtycke från vårdnadshavare	2
Nationella barnhälsovårdsprogrammet /Nationella vaccinationsprogrammet	2
Remittering till annan enhet	2
Informationsutbyte med barnomsorgen / BHT	2
Informationsutbyte med socialtjänsten / SIP	2
Informationsutbyte med elevhälsans medicinska insatser	2

Vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter, t.ex. hälso- och sjukvård. Om barnet har två vårdnadshavare ska de som utgångspunkt fatta gemensamma beslut om åtgärder som rör barnet.

Grundprincipen om att båda vårdnadshavarnas samtycke ska inhämtas innebär dock inte att båda föräldrarna behöver delta i alla de vardagliga besluten som måste fattas när det gäller vårdnaden om barnet. Besök inom primärvården anses i allmänhet höra till den dagliga omsorgen, där var och en av vårdnadshavarna i praktiken får bestämma ensam. I många andra fall kan vårdpersonalen också utgå från att den vårdnadshavare som tagit initiativ till vårdkontakten informerat den andra vårdnadshavaren och att denne samtycker. Vårdgivare bör som regel samråda med den andra vårdnadshavaren om det finns någon särskild anledning att misstänka att denne inte samtycker till åtgärden eller om det är fråga om åtgärder av ingripande betydelse för barnets framtid.
(6 kap. 11 & 13 §§ föräldrabalk (1949:381)

Samtycken kan när som helst återkallas av vårdnadshavare och detta ska då dokumenteras på samma sätt som givet samtycke.

[Barn som söker hälso- och sjukvård – Meddelandeblad](#) [Socialstyrelsen](#)

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Vårdnadshavare ska inte tillfrågas om samtycke för sina barn när det gäller sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Vid en aktuell patientrelation kan en anteckning hos annan vårdgivare tex privat utförare eller via Nationell patientöversikt (NPÖ) läsas om uppgifterna kan antas ha betydelse för att förebygga, utreda eller behandla sjukdomar och skador hos patienten.
(Lag (2022:913) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation)

Om en vårdnadshavare är förhindrad att ta del i beslut

Ett undantag från principen om att vårdnadshavarna ska fatta gemensamma beslut gäller i vissa speciella situationer. Är en av vårdnadshavarna till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak förhindrad att ta del i sådana beslut rörande vårdnaden som inte kan skjutas upp utan olägenhet, bestämmer den andra ensam. En av vårdnadshavarna får dock inte ensam fatta beslut av ingripande betydelse för barnets framtid, om inte barnets bästa uppenbarligen kräver det.
(6 kap. 13 § 2 st. föräldrabalk (1949:381)

Om vårdnadshavarna inte är överens

Ett annat undantag från principen om att vårdnadshavarna ska fatta gemensamma beslut är att socialnämnden har möjlighet att besluta att vissa åtgärder inom bl.a. hälso- och sjukvården får vidtas trots att barnets vårdnadshavare inte är överens. Socialnämnden får besluta att en åtgärd får vidtas utan en vårdnadshavares samtycke om det krävs med hänsyn till barnets bästa och åtgärden gäller bl.a. psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling som omfattas av HSL.
(6 kap. 13 a § föräldrabalk (1949:381)

Samtycke från vårdnadshavare

Samtycke dokumenteras under sökordet "Samtycke från Vårdnadshavare 1 till" och " Samtycke från Vårdnadshavare 2 till". Dessa sökord finns i journalmallen " Besök BHVQ" och kan läggas till vid annan journalanteckning. Sökorden har ett antal förvalda alternativ. Flera val kan markeras vid samma tillfälle. Fritextrutan ger möjlighet till kompletterande information. Vid behov kan enbart förklarande text i fritextrutan vara tillräcklig dokumentation.

Nationella barnhälsovårdsprogrammet /Nationella vaccinationsprogrammet

Vårdnadshavare informeras om barnhälsovårdsprogrammet samt barnvaccinationsprogrammet vid inskrivning på BVC. Samtycke skall inhämtas från samtliga vårdnadshavare. Vid behov kan en telefonkontakt med den vårdnadshavare som inte varit närvarande vid inskrivningen erfordras.

Remittering till annan enhet

Vid remittering för bedömt akut behov av vård som inte kan anstå sker remittering/vård oavsett om tydligt samtycke från en eller båda vårdnadshavare har inhämtats.

Vid remittering till Barn- och familjestöd krävs samtycke från samtliga vårdnadshavare.

Vid övrig remittering bör vårdgivaren samråda med den andra vårdnadshavaren om det finns någon särskild anledning att misstänka att denne inte samtycker till åtgärden eller om det är fråga om åtgärder av ingripande betydelse för barnets framtid.

Informationsutbyte med barnomsorgen / BHT

Samtycke ska inhämtas från vårdnadshavare vid identifierade ärenden. Innan blankett skickas till förskola ska samtycke till detta inhämtas från vårdnadshavare. Samtycket ska dokumenteras i barnets journal. I barnhälsoteam är det önskvärt att vårdnadshavare deltar. Vid möten i barnhälsoteam kan samverkansblanketten användas som ett underlag. (RUT 20066)

Informationsutbyte med socialtjänsten / SIP

Samtycke för att passera en sekretessgräns måste alltid inhämtas i förväg. Även muntligt samtycke är giltigt men bör då dokumenteras i journal.

Det är vårdnadshavarna som ger samtycke till att den samordnade individuella planen upprättas. Det innebär att det är vårdnadshavaren som genom sitt samtycke också utser vilka aktörer som får kallas till mötet. (Sekretessbrytande bestämmelser finns i 10 kap. offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Informationsutbyte med elevhälsans medicinska insatser

Informationsutbyte via sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation via NPÖ kräver inget samtycke från vårdnadshavare.

Utskriven blankett eller journalkopior skall dock ske med vårdnadshavares samtycke. (RUT 23934)

Utarbetad av: Helena Löfwenhamn